

NIKOLAI KOSLOV – 90

Käesoleva aasta 6. aprillil jõudis oma elutee austusväärse 90. versta postini EMÜ veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudi veterinaarse bio- ja populatsioonimeditsiini õppetooli emeritprofessor, veterinaariadoktor Nikolai Koslov.

Järvamaal taluperes sündinud ja juba varajases noorukes eas maatööde ja loomadega kokku puutunud noormehe haridustee loomulikuks jätkuks sai pärast Tallinna I Keskkooli lõpetamist tollase EPA veterinaariateaduskond, mille ta lõpetas 1954. aastal *cum laude*.

Värske loomaarst suunati tööle Ahja Masina-Traktori jaama vanemveterinaararstiks. Samal ajal töötas ta kohakaasluse alusel ka Ahja veterinaarjaoskonna juhatajana. 1955. aastal asus ta tööle EPA patoloogilise anatoomia ja parasitoloogia kateedrisse, alguses vanemlaborandina, hiljem assistendi ja aspirandina.

1962. aastal kaitses juubilar Eesti Teaduste Akadeemia bioloogia nõukogus edukalt väitekirja hanede aspergilloosi teemal ja talle omistati kõrgema atestatsiooninõukogu otsusega bioloogiategaduste kandidaadi teaduskraad. 1960. aastal kutsuti ta eduka noore ja organiseerimisvõimelise spetsialistina tööle tolleaegse ENSV Ministrite Nõukogu Riikliku Kõrgema ja Keskerihariduse Komiteesse. Nimetatud asutuses töötas juubilar 1965. aastani vaneminspektorina, kureerides algul EPA, hiljem ka TRÜ õppe- ja teadustööd. 1965. aastal määrati N. Koslov EPA teadusprorektoriks, kellena ta töötas 1977. aastani. 1977. aasta algul kinnitati ta EPA rektori kohusetäitjaks ning hiljem samal aastal EPA rektoriks. 1988. aastal lahkus ta rektori ametikohalt omal soovil seoses 60. eluaasta täitumisega ja sooviga edaspidi täielikult pühenduda teadus- ja õppetööle.

Suurele prorektori ja rektori administratiivtöö koormusele vaatamata leidis N. Koslov aega nii õppetööks kui ka intensiivseks teadustööks sigade mükobakteriooside alal. Esmakordselt meie vabariigi tingimustes määras ta sigadel mükobakterioose põhjustavate mükobakterite *Avium-intracellulare* kompleksi liigid ja serotüübid. Tema algatusel ja aktiivsel osalusel loodi EPA veterinaariateaduskonna juurde katselauda ja uurimislaboratooriumiga mükobakteriooside uurimise

töörühm. Mahuka teadustöö tulemusena valmis juubilaril doktoriväitekiri mükobakterioosidest tingitud haiguslikest muutustest sigadel, mille ta 1984. aastal Moskvas Üleliidulises Eksperimentaalse Veterinaaria Instituudi teadusnõukogus edukalt kaitses. Samal aastal kinnitas tollane üleliiduline kõrgem atestatsioonikomisjon ka N. Koslovile omistatud veterinaariadoktori teaduskraadi. 1985. aastal omistati juubilarile ka professori kutse.

Mükobakteriooside uurimist jätkas juubilar koostöös kolleegidega TÜ kopsukliiniku mükobakterioloogia laboratooriumist ja mikrobioloogia kateedrist. Ta koostas ka Eesti Vabariigi loomade tuberkuloositorje juhendi (1996). Uurides vasikate karjast väljalangemise põhjusi, pööras ta esmakordselt meie vabariigis tähelepanu klamüdioosi esinemise võimalikkusele veisekarjades. Ta tõestas, et klamüdioos võib suures osas olla surnultsündinud ja elujõuetute vasikate hukkumise põhjuseks. N. Koslov on selgitanud, et vasikate nakatumine klamüdioosi võib toimuda juba embrüonaalses eas (prenataalne klamüdioos). N. Koslov on avaldanud hulgaliselt teadustöid ka mikrobioloogia, epizootoloogia ja veterinaarmeditsiini ajaloo vallas. Ta on uurinud ja avaldanud artikleid tuberkuloosi profülaktikast ja diagnoosimisest, vasikate suremuse põhjustest ja klamüdioosi levikust Eesti veisekarjades. Prof Koslov emeriteerus 1995. aastal. Rektorina töötades pööras N. Koslov suurt tähelepanu tollase EPA materiaalse baasi tugevdamisele. Suuresti tänu tema initsiatiivile ja järjekindlusele sai võimalikuks tollase loomaarstiteaduskonna uue hoonekompleksi ehitamine Tähtverre ja lõpuks teaduskonna sinna kolimine. Oluline oli tema toetus ka leukoosi ja lindude haiguste uurimislaboratooriumite rajamisele ning kontaktide loomisel Soome ja naabervabariikide veterinaarõppeasutustega. 2013. aastal tunnistati ta Eesti Loomaarstide Ühingu elutööpreemia laureaadiks. Inimesena on emeritprofessor N. Koslov meeldiv kolleeg – väga tasakaalukas, sõbralik ja abivalmis. Oma töös ja toimetamistes on ta järjekindel, nõudlik nii enese kui kolleegide suhtes.

Soovime juubilarile kolleegide ja sõprade poolt jõudu, tervist ning jätkuvat optimistlikku ellusuhtumist.

EMÜ veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudi kolleegide nimel

Tõnu Järveots